

รายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๕๕

(สมัยสามัญ)

วันศุกร์ที่ ๑๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๑ ถึง ครั้งที่ ๕๕ (สมัยสามัญ) พ.ศ. ๒๕๖๕

สารบัญ

๒๘
ครั้งที่ ๕๕/๒๔๗๕

รองประธานาธิบดีแห่งต่อที่ประชุมถึงเรื่องประธานสภา บัวย ๗๓๓	
มติของคณะรัฐมนตรี ว่าด้วยร่างประกาศแผน	
การศึกษาชาติ (เดือนไปพิจารณาคราวหน้าซึ่งได้แถลงไว้	
ในคราวประชุมครั้งที่ ๕๔/๒๔๗๕)	๗๓๓
มติของคณะรัฐมนตรี ว่าด้วยร่างพระ	
ราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕	๗๓๓-๗๓๖
มติของคณะรัฐมนตรี ว่าด้วยร่างพระราช	
บัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์แก้ไขเพิ่มเติม	
พุทธศักราช ๒๔๗๕	๗๓๗-๗๓๗
กระทู้ถามของพระยาปริตตานฤเบศร์ เรื่องชุดต้นคอน	๗๓๗
กระทู้ถามของนายจรรยา ดิบแสง เรื่องรัฐบาลได้	
คำวิจัดในการทางเศรษฐกิจ แล้วเพียงไร	๗๓๗-๗๓๘

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๕๕/๒๔๗๕

วันศุกร์ที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๕

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เปิดประชุมเวลา ๑๕.๒๐ นาฬิกา

สมาชิกมาประชุม ๕๕ นาย

รองประธานฯ กล่าวว่า ประธานสภาฯ ไม่มาซึ่งอยู่ในระหว่างดาบด้วย ฉะนั้นจึงต้องดำเนินการแทน และกล่าวต่อไปว่าญัตติที่คณะรัฐมนตรีเสนอมาให้สภาพิจารณาพิจารณานั้นมี (๑) ร่างประกาศแผนการศึกษาชาติ (๒) ร่างพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ พุทธศักราช ๒๔๗๕ (๓) ร่างพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕

นายกรัฐมนตรีแถลงว่า ร่างประกาศแผนการศึกษาชาติ ขอเลื่อนไปในคราวประชุมหน้า ต่อไปนี้ขอให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕ ก่อน เพราะเป็นเรื่องยาวและเป็นเรื่องด่วนที่จะให้ได้ข้อสรุป ซึ่งอยากจะให้เสร็จไปในวันนี้ การที่จะต้องมีแก้ไขทั้งนี้เพราะรัฐบาลเห็นว่าในพระราชบัญญัติฉบับเก่านี้ สัปดาห์จะตัดแปลงแก้ไขให้เหมาะแก่กาลสมัย

ซึ่งพระยาทรงสุรเดชจะได้อธิบายรายละเอียดให้ทราบ ถึงข้อความที่เปลี่ยนแปลงแก้ไขต่อไป

พระยาทรงสุรเดช แถลงว่า พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕ ระเบียบใหม่ มีผิดแปลกไปกว่าเดิมเล็กน้อย และได้ตัดหย่อนลงมา เพราะฉะนั้นจะได้ ชี้แจงเฉพาะที่แตกต่างไปกว่าเดิมเป็นบางมาตราและบางอย่าง นอกจากที่ชี้แจงในที่นี้ ก็มีถ้อยคำซึ่งได้แก้ไขให้กระชับรัดและเข้าใจได้ง่ายขึ้น และเฉพาะที่แตกต่างไปนั้น คือ

มาตรา ๗. (๕) ตามความเดิมเราจำเป็นต้องให้ครูที่ประจำทำการสั่งสอนหนังสือหรือวิชาการต่างๆ ซึ่งมีเด็กนักเรียนเป็นจำนวนไม่ต่ำกว่า ๒๐ คน ถูกเรียกเข้ามาตรวจคัดเด็ก แต่ตามที่แก้ไขใหม่ได้ผ่อนผันลดจำนวนลงมาเพียง ๑๕ คนและไม่ต้องเข้ามาตรวจ และไม่ต้องออกหมายเรียก ในมาตรา ๗ ที่ร่างใหม่นั้นแต่เดิมไม่มีแต่ได้เป็นระเบียบปฏิบัติการมา ไม่ใช่เกิดขึ้นใหม่ ฉะนั้นเมื่อแก้ไขพระราชบัญญัตินี้ก็นำมาได้ใส่ลงไว้ นักเรียนนายดาบขกเด็ก ตามความในมาตรา ๑๕ ในร่างใหม่กำหนดให้ชายที่มีอายุ ๑๗ ปีเต็มมาขึ้นทะเบียนที่อำเภอและเป็นหน้าที่ของนายอำเภอจะออกไปสำคัญให้ ส่วนแต่เดิมเป็นหน้าที่ผู้ว่าราชการจังหวัด และสั่งตั้งจังหวัด ตามวิธีใหม่ให้สะดวก ในมาตรา ๒๗ เดิมกำหนดให้เรียกคนเข้าประจำการในกองประจำการในเดือนเมษายน ส่วนในมาตรา ๒๗ ใหม่ขยายให้กว้างออกไปอีก และถ้ามีเหตุจำเป็นจะไม่เรียกในเดือนเมษายน หรือ พฤษภาคม ก็ได้ การ

ยกเลิกในมาตรา ๓๔ เดิม มาตรา ๓๓ ใหม่ นั้นถ้าได้เป็นครุติดต่อกัน
ไปครบห้าปีนับแต่อายุ ๑๗ ปีเต็มแล้วไม่ต้องเรียกเข้ากองประจำการ
ทงนีก.เพื่อมารับการศึกษา บุคคลซึ่งอยู่ภายในกำหนดเรียกเกณฑ์
อำเภอ ส่งหมายไม่ได้ตาม พระราชบัญญัติไม่ได้กำหนดให้ เรียกใหม่
แต่ในมาตรา ๓๓ ใหม่ให้เรียกเกณฑ์ไปอีกในเมื่ออายุยังไม่ครบ ๓๐ ปี
การผ่อนผันนักเรียนตามมาตรา ๓๔ (๒) ใหม่ ผ่อนผันนักเรียนซึ่ง
ศึกษาอยู่ในโรงเรียนชั้นมัธยมอุคม คือ ให้รอการเรียกเข้าประจำ
การไว้ตลอดเวลาที่ยังศึกษาอยู่ ตามที่กระทรวงธรรมการจะขอผ่อน
ผันจากกระทรวงกลาโหม ในอนุมาตรา ๓ เป็นการผ่อนผันผู้สำเร็จ
การศึกษาชั้นอุคมของประเทศสยามหรือของต่างประเทศซึ่งกำลังรับ
ราชการในตำแหน่งหน้าที่ซึ่งเจ้ากระทรวงได้ร้องขอให้ผ่อนผัน ใน
อนุมาตรา ๔ ผู้กำกับและรองผู้กำกับ ลูกเสือผ่อนผันรอการเรียกเข้า
ประจำการไว้ตลอดเวลาที่เป็นผู้กำกับและ รองผู้กำ กับ ตามรายนามซึ่ง
กระทรวงธรรมการได้ยื่นต่อกระทรวงกลาโหมขอให้ผ่อนผัน ซึ่งพระ
ราชบัญญัติเดิมไม่ได้กำหนดไว้. การผ่อนผันผู้ทำการเพาะปลูกด้วย
กำลังแรงของตนเองประกอบด้วยกำลังทรัพย์ของตนเองในอนุมาตรา ๕
ใหม่ เดิมมาตรา ๓๔ อนุมาตรา ๕ ตามใหม่นี้ไม่ได้กำหนดจำนวน
เงินอากรไว้ แต่กระทรวงกลาโหมจะได้ประกาศวางกำหนดไว้
เฉพาะท้องที่เป็นรายๆไป ตามที่เห็นสมควร. กำหนดเวลารับ
ราชการในมาตรา ๓๔ เดิมให้อยู่ในประจำการ ๒ ปี แต่ในมาตรา ๓๔

ใหม่ เพราะผู้ที่สำเร็จการศึกษาชั้นอุดมศึกษาของประเทศสยามหรือ
 ต่างประเทศให้รับราชการประจำการเพียงหนึ่งปี ในมาตรา ๔๓
 เดิม การปลดเมื่อได้ประจำการครบกำหนดปลดแล้วให้ปลดเป็นคน
 นอกประจำการประเภทที่ ๓ คือหมายความว่าได้รับ ความยกเว้น ไม่
 ไม่ต้องเสียเงินรัชชูปการ ส่วนในมาตรา ๔๓ ใหม่ให้ปลดเป็นประเภท
 ที่ ๒ คือต้องเสียเงินรัชชูปการ ในมาตรา ๖๐ ที่ร่างใหม่นอกจากที่
 ผ่อนผันไว้ว่า ถ้าเป็นข้าราชการชั้นสัญญาบัตรหรือเป็นผู้ที่สำเร็จ
 การศึกษามัธยมบริบูรณ์หรือสำเร็จการศึกษาของโรงเรียนวิชาใดๆ
 ซึ่งกระทรวงธรรมการรับรองให้เทียบเลื่อนชั้นมัธยมบริบูรณ์ของประ
 เทศสยาม ให้รับราชการในกองประจำการแต่เพียง ๑ ปี และถ้า
 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นอุดมศึกษาโรงเรียนวิชาชีพชั้นสูงหรือมหา
 วิทยาลัยของประเทศสยาม หรือสำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ
 ให้รับราชการในกองประจำการแต่เพียง ๖ เดือน แต่ยังคงได้เพิ่มเติม
 ว่าผู้ที่ร้องขอเข้าประจำการนั้นเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกวิชาทหารมาจาก
 โรงเรียนใดๆ ตามระเบียบของกระทรวงกลาโหมแล้ว กระทรวง
 กลาโหมมีอำนาจวางระเบียบ ในกฎกระทรวง กำหนดเวลารับราชการ
 ประจำการให้น้อยกว่า ๒ ปีก็ได้ ครั้นแล้วก็ได้กล่าวถึง ข้อผิดแปลก
 ไปจากเดิมมีดังที่ขแจ้งมาแต่ก่อน และเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า
 ไปกว่าเดิม

นายสุนต์ มีนทานนท์ ขอเปลี่ยนภาวะประชุมเป็นอนุ
กรรมการเต็มสภา

ทำกาารแทนประธานสภาฯ อนุมัติ

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ กล่าวว่่า ตามความในมาตรา ๑๔
ข้อ ๓ เห็นว่่าเท่าที่บัญญัติไว้ยังไม่พอสมควรจะยกเว้นผู้เป็นหัวหน้าใน
ครอบครัว ซึ่งต้องอุปถัมภ์ค้ำชูน้อง ๆ เพราะความยากจนโดยพ่อ
แม่ตาย ตกเป็นภวาระที่ตัวจะเลี้ยงดูต่อไป มิฉะนั้นหากว่าตัวจะต้อง
มาถูกเป็นทหารเสียแล้วอยู่ทางหลังใครจะเลี้ยงดูน้อง ๆ ซึ่งเป็นเด็ก ๆ
และหากว่่าเป็นนักเรียนด้วยแล้วก็จะซ้่าร้ายไม่มีเงินทองจะเสียเล่าเรียน
สมควรจะบ้ียงกันไว้ มิฉะนั้นเด็ก ๆ ซึ่งอยู่ในความดูแลจะได้รับความ
ลำบากมาก และเชื่อว่่าถ้าจะนำไปฝากฝังใครไว้ก็คงจะไม่มีผู้ใดยินดี
รับเลี้ยงดูแน่ และควรเติมข้อท้ายข้อ ๓ นั้นว่่า “ผู้ที่มีหน้าที่จะต้อง
อุปถัมภ์ ค้ำชูครอบครัวควรได้รับการยกเว้นด้วยเหมือนกัน”

พระยาทรงสุรเดช กล่าวว่่า ความข้อนี้ เดิมมาก็ได้ปฏิบัติ
กันอยู่แล้วเป็นเวลาช้านานไม่เคยมีขลุกขดักอย่างใด แต่เมื่อส่่วนมาก
เห็นว่่ามีความจำเป็นจะให้มันไว้ก็ไม่ขัดข้อง

หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่่า ถ้าจะใส่ความไว้ตามที่
หลวงโกวิทฯ เสนอแล้วกว้างเกินไป เปิดโอกาสให้คนหัดักเลี้ยง
ได้ เห็นว่่าควรจะผ่อนผันได้เพียงถูกกำพรวักก็พอเหมาะแล้ว

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่ ถ้าทำอย่างหลวงโกวิทว่าแล้ว
เราเกือบจะเกณฑ์ทหารไม่ได้ เพราะพอถูกเกณฑ์ ก็ไปหาตุลาการคน
หนึ่งก็จะพ้นการเกณฑ์ ฉะนั้นนำกตัญญูหมายจะเป็นหมั้นไป

พระยาประเสริฐสงคราม กล่าวว่ เข้าใจว่าความหมายของ
พระราชบัญญัติซึ่งเป็นมาแต่เดิม และก็เหมือนกันกับที่กล่าวฉนี้ เรา
ให้ประโยชน์แก่บุตรที่จะต้องเลี้ยงดูบิดาที่ทุพพลภาพไม่สามารถที่จะทำ
มาหากินได้ ฉะนั้นถ้ามีบุตรหลายคนจะถูกเกณฑ์ ไปเป็นทหารเรา
ก็ยกเว้นให้คนหนึ่งสำหรับจะได้ปฏิบัติบิดา แต่ถ้าหากบิดาไม่เป็นคน
ทุพพลภาพเราก็ไม่ยกเว้นให้ จึงเห็นว่าถ้าจะให้แก้อย่างหลวงโกวิทฯ
เด่นชัดว่ นำกตัญญูเราจะเกณฑ์ทหารไม่ได้ อย่างนายกรัฐมนตรีกล่าว

หลวงโกวิททอภัยวงศ์ กล่าวว่ ตามที่กล่าวมานั้นเห็นด้วย
ไม่คัดค้าน แต่มี cose ที่จะเรียนได้ เช่นกับสมมติว่าตัวข้าพเจ้า
เองมีน้องอยู่ในความคุ้มครอง ๓ คน ซึ่งจะต้องอาศัยกินเงินเดือน
เป็นค่าใช้จ่ายอยู่กิน ทนถึงอายุถูกเกณฑ์เป็นทหาร น้อง ๓ คนที่ยัง
เด็กหาเลี้ยงตัวเองไม่ได้จะทำอย่างไร และถ้าที่เสนอเห็นว่าจะกว้าง
ไป จะทำให้แคบเข้าไปอีกเพียงใดนั้นสุดแท้แต่ผู้เชี่ยวชาญทางภาษา
จะวางให้เหมาะ แต่ว่าควรต้องมี มีฉนั้นก็นำกตัญญูว่าด้วยอำนาจแห่ง
ความยากจนนั้น จะทำให้พ่อเมืองกลายเป็นคนเลวทรามลงไปได้

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่ ถ้าเช่นนั้นแล้วก็ควรให้แต่เฉพาะพี่
ซึ่งถ้าจะแก้แล้วควรเป็นว่ “พี่ซึ่งต้องเลี้ยงน้องซึ่งเป็นกำพร้าและ
ไม่มีทางที่จะได้รับความเลี้ยงดูจากทางอื่น”

พระประวิณพยุทศ กล่าวว่่า ถ้าจะยกเว้นพี่ก็จะเกิดมีปัญหา คือว่าผู้ชายที่จะเป็นทหารก็ต้องมีอายุ ๒๓ ปีบริบูรณ์ และต้องมีลูกเมีย เป็นจำนวนไม่น้อย และได้เคยเห็นตัวอย่างในคราวไปคัดเด็กเอง คือ คนที่ถูกเกณฑ์นั้นม้ลูก เมียตาย เวลาเป็นทหารก็ต้องเอาลูก มาด้วย ครั้นจะไปฝากฝังใครได้ เช่นพ่อตาแม่ยายก็คงไม่ยินดีรับ เพราะลูกของตนซึ่งเป็นเมียนั้นก็ได้ตายไปเสียแล้ว นับว่าขาดคอน กันไป ดังนั้นก็เป็นปัญหาว่า ถ้ายกเว้นพี่แล้ว ทำไมคนที่อยู่ใน สภาพเช่นว่านี้จะไม่ได้รับความผ่อนผันบ้าง

หัตถวงแจ้งนิตินิติศาสตร์ รับรองความเห็นพระประวิณฯ และ ว่าถ้าหากพี่ได้รับผ่อนผันข้อที่พระประวิณฯ กล่าวนั้นก็ควรได้ยกเว้น ด้วย และนอกจากนั้นก็ยังมีอีกมาก เห็นว่าถ้าจะแก้เป็นว่า “ผู้ที่ จำเป็นต้องหาเลี้ยงญาติสืบสายโลหิตอันทุพพลภาพ หรือ ซึ่งไม่สามารถ ด้เลี้ยงตนเองได้อันผู้นั้นได้รบเลี้ยงดูอยู่แต่ก่อนเวลาถูกเกณฑ์” หรือ ถ้าจะให้แน่นแฟ้นจะเติมคำว่า “ไม่น้อยกว่า...ปี” ก็ได้

นายมังกร ตามเส้น เส้นขอว่า ถ้าจะให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงเป็นผู้วินิจฉัยถึง ความจำเป็นบางรายจะเหมาะกว่าจะเถียงกัน ถ้ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเห็นชอบว่าจำเป็นจริง ๆ ก็ให้รัฐมนตรี มีอำนาจยกเว้นได้ ทั้งนี้เพราะเราเชื่อว่ารัฐมนตรีคงต้องปฏิบัติกา รไปโดยสุจริต

พระประทีปพนฺยฺทช กถาว่า เราจะแก้ปัญหาข้อนี้ได้ ใน
 เมื่อคนนิยมทหาร ก็ยังไม่นิยมทหารควรปล่อยให้ตามเดิมเพราะถ้า
 ให้อยู่กันหรือมีตาที่จะอุปถัมภ์คนโน้นคนนี้แล้ว คดีธรรมอันดีซึ่ง
 มีอยู่นั้นจะหายไป กถาว่าคือ เท่าที่เป็นอยู่บัดนี้เมื่อผู้ใดถูกเกณฑ์
 เป็นทหารมีตมเมื่อก่อนก็ฝากฝังไว้กับพ่อตาแม่ยายหรือญาติพี่น้องได้ โดย
 รับผิดชอบให้ระหว่งที่ไปเป็นทหาร ทนถาหากว่าไปเบ็ดช่องไว้ ก็
 จะทำให้ คดีธรรมในอันที่จะยินยอมรับผิดชอบนั้นหมดไป และเพราะ
 ผู้ที่ยังไม่มีตม ก็เที่ยวหามาให้ก็ได้เพื่อเป็นช่องทางให้ตมได้
 ฉะนั้นจึงมีความเห็นว่าไม่ควรให้มีความตมที่หลวงโกวิท ฯ เช่นอนั้นได้
 แต่ต่อมาเมื่อใดคนเข้าใจว่าการเป็นทหารเป็นหน้าที่ของตนและนิยมทหาร
 แล้วจึงค่อยแก้ไขกันใหม่

นายจรรยา ฦบางช้าง รับผิดชอบ และว่ากฎหมายนี้ใช้มาชั
 นานด้วยความเรียบร้อย ไม่มีเหตุอย่างใดมากมายถึงจำเป็นต้องแก้
 หนึ่ง การเข้ารับราชการทหารนั้นเป็นประโยชน์แก่ผู้เป็นมาก เพราะจะ
 เรียนรู้ถึงหนทางบ้องกันตัว และเป็นประโยชน์แก่ชาติประเทศ ฉะนั้น
 ใคร ๆ จะได้รับความเดือดร้อนบ้างก็ควรเสียสละเพื่อชาติ

ทำการแทนประธานสภา ฯ กถาว่า ที่ได้อภิปรายกันมาแล้ว
 นี้มีปัญหาเป็น ๒ ทาง ๆ หนึ่งว่าให้เพิ่มข้อยกเว้นให้แก่ผู้ที่ต้อง
 อุปถัมภ์เลี้ยงดู อันตมที่หลวงโกวิท ฯ เช่นอ อีกทางหนึ่งเห็นว่า
 ไม่จำเป็นต้องเพิ่มควรคงไว้ตามเดิม ฉะนั้นจึงขอให้สมาชิกตกลงคะแนน

รับรอง ไม่มีใครคัดค้านในที่สุดสมาชิกส่วนใหญ่ลงมติว่าไม่ต้อง
เปลี่ยนแปลงแก้ไขให้คงความไว้ตามเดิม ฉะนั้นเป็นอันว่าข้อเสนอ
ของหลวงโกวิท ฯ ตกไป

พระยาปริตานฤเบศร์ กล่าวว่ ในแผนกการศึกษาชาติ
รัฐบาลได้แต่งตั้งเจตนาจะให้คนได้รับความรู้บริบูรณ์ ในข้อ ๑๓
กล่าวว่าการเรียนครั้ง ๆ กลาง ๆ ค้างอยู่เพียงมัธยมต้นหรือมัธยม
ปลายหรือแม้เรียนจบชั้นนั้น ๆ แล้วเด็กเสียท่านว่าผิด รวมความว่า
คนที่เรียนนั้น ให้เรียนให้จบไม่ใช่เรียนครึ่ง ๆ กลาง ๆ แต่
ความที่เป็นอยู่จริงมีอยู่จริงคนที่กำลังเรียนต้องถูกเกณฑ์ไปเป็นทหาร
เรียนไปถึงชั้น ๕ บ้าง ๕ บ้าง เมื่อถูกเรียกไปเป็นทหารเช่นนั้นก็
ขาดการเรียนและไม่ตรงกับเจตนาของรัฐบาลซึ่งกล่าวแล้ว เพราะ
ฉะนั้นขอเสนอว่าตามพระราชบัญญัติเกณฑ์ทหารฉบับใหม่นี้ควรจะ
ยกเว้นคนที่อยู่ในการศึกษาชั้นมัธยมด้วย เพียงแต่ให้ ชันทะเบียน
ไว้ไม่เกณฑ์มาเป็นทหารในเวลาสงบศึก จึงจะ สัมกับความตั้งใจที่
กล่าวไว้ในแผนกศึกษาและจะเป็นประโยชน์สำคัญส่วนหนึ่ง สำหรับ
ประเทศ การเป็นทหารนั้นเคยได้ยินว่าโดยมากเป็นผู้ที่มาจากหัวเมือง
ส่วนคนที่ได้รับการศึกษานั้นก็มีเป็นจำนวนน้อย และเชื่อว่าในการ
ที่จะยกเว้นเช่นว่านี้คงไม่สนับสนุนให้คนหนีทหาร เป็นความจริงว่า
ทหารต้องฝึกหัดไม่ใช่ไปจับเอา raw material มาไว้สำหรับไปรบ ฉะนั้น
สมควรที่จะได้ไว้ในมาตรา ๗ แล้วแก้ความในมาตรา ๑๕ ให้เข้าหา
กันเสียด้วย

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ กล่าวว่่า ถ้าผ่อนผันตั้งจำคุกนั้น อาจจะเป็นการยุติคนช้เกียจเพื่อหาหนทาง หลีกเลี้ยงในเมื่ออายุจะครบ เกณฑ์ถูกเรียกเป็นทหาร จึงใคร่จะขอให้เจ้าพระยาธรรมศักดิ์ ฯ ช้แรงถึงเรื่องกำหนดอายุจำคุกครบ ๒๐ ปี แล้วจะเรียนอยู่ได้ใหม่

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ กล่าวว่่า กำหนดอายุ ตามปกติอายุปีที่ ๘ เข้าเรียน (การเรียนประถมปีที่ ๔ ไม่นับทางฝ่าย วิสามัญศึกษาซึ่งมี ๖) ถ้าจะเรียนต่อจาก ๔ ก็ไปมัธยม มัธยมตอน ต้นมีอีก ๔ รวมกันเป็น ๘ ในเวลาเข้าเรียน จะมีอายุ ๖ ปีบริบูรณ์ ๘ บวกกับ ๖ เป็น ๑๔ ฉะนั้นเมื่อนักเรียนมีอายุ ๑๔ ก็ได้มัธยม ตอนต้นแล้ว อีก ๔ ปีก็ได้มัธยมตอนปลาย รวมอายุ ๑๘ ปีเท่านั้นเอง แต่ถ้าจะเผื่อคกรหว่างทางภายใน ๒๐ ปีก็ควรจะได้มัธยม ๘ ถ้า อายุเกินนั้นขึ้นไปแปลว่าอายุเกินขีดกว่าขีดภาพของคน แต่ถ้าถึง อายุแล้ว เมื่อได้จัดแผนการศึกษาให้เข้ารูปแล้วมีปัญหาในเรื่องนี้คงจะ ไม่มี เพราะอายุที่จะเข้าเต่าเรียนบังคับอยู่ในตัวแล้ว

พระยาปรีชานฤเบศร์ กล่าวว่่า ตามที่ได้เสนอมานี้มันมิได้จ้ง ใจที่จะสนับสนุนให้คนหนีทหาร เพราะข้าพเจ้าเองรู้สึกว่่าแม้จะไม่เคย เป็นทหารก็ดี ก็รู้สึกว่่ามันหนักบ้คับอยู่ และถ้าหากมีเหตุจำเป็น ขึ้นแล้ว ข้าพเจ้าเองก็ยินดีเต็มอกทุกเมื่อจะช่วยเหลือ แม้ไม่มีกำลังก็ จะช่วยในทางอื่น แต่ว่าถ้การที่เสนอไปนั้นเป็นการที่จะเบ็ดช่องให้ คนหนีทหารได้จริงแล้ว ก็ยินดีถ้ขอเสนอ

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ เสนอว่า ในเรื่องทหารนั้นมีความเห็นมา นานแล้วก็มาพอดกับพระยาปรีชานฤเบศร์ได้กล่าวขึ้นจึงอยากเสนอ และเชื่อว่าจะเป็นการศึกษาหาหนทางได้ กล่าวคือ ใช้วิธีการเป็นทหาร อย่างฝรั่ง ในฝรั่งเศสใช้วิธีการเช่นนี้ก็เรียกว่า préparation militaire ซึ่งอังกฤษเรียกว่า O.T.C. คือพอนักเรียนๆ มาถึงมัธยมปีที่ ๔ พจน มัธยม ๕-๖ ก็ให้เริ่มฝึกหัดทหารขึ้นไปถึง ๗-๘ ครั้นแล้วก็ปิดคเป็น กองหนุน เมื่อได้รับการฝึกหัดออกมาแล้วก็เป็นนายทหาร แต่ว่า ต้องเข้าเรียนอีกชั้นหนึ่งเช่นเป็นการศึกษาหาว่าใครจะเรียนก็มากน้อย ก็ตามใจ จึงเห็นว่าถ้ารัฐบาลจะใช้วิธีนี้และฝึกฝนกันตามระเบียบ แบบแผนของทหารจริงแล้วก็จะม้ประโยชน์ศึกษาและจะทุนเงินไป ได้มาก

พระยาปรีชานฤเบศร์ กล่าวต่อว่า ชายุ่ที่เรียนที่เข้าสอบได้ชั้น มัธยม ๘ ปีที่แล้วมาอยู่ในระหว่าง ๑๕ ปีเศษ ถึง ๒๑ ปีเศษ คือ พวกรวมอายุ ๑๕ ปีเศษนั้นเป็นพวกที่มีสติปัญญาดี ๒๑ ปีเศษอยู่ใน จำพวกที่บ และตามปกติเป็นความจริงอย่างที่เจ้าพระยาธรรมศักดิ์ ฯ ได้ชี้แจงมา เด็ก ๘๐ ถึง ๘๐ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งได้ได้มัธยม ๘ ภายในอายุ ๒๐ ปี

นายจรรยา ถิ่นแสง กล่าวต่อว่า ขอสนับสนุนความเห็นของ หลวงโกวิทฯ และของพระยาปรีชานฤเบศร์ สำหรับในเรื่องที่พระยา ปรีชานฤเบศร์กล่าวว่าเด็กที่สอบชั้นมัธยม ๘ บริบูรณ์ได้ โดยมากมีอายุ

๑๕ มีเศษ มักจะเป็นเด็กที่ฉลาด ส่วนที่อยู่ในเขตต์ ๒๐-๒๓ เป็นพวกที่มีสติปัญญาที่นั่น ความจริงเรื่องอายุไม่เป็นการแน่นอน เพราะข้าพเจ้าเองเคยถูกชักชวนให้ โกงอายุ ยิ่งพวกที่เข้าสอบ King's scholarship แล้วโดยมากมักจะโกงอายุ อายุจะมากหรือน้อยนั้นไม่อยู่ที่เด็กฉลาดหรือโง่ก็เป็นได้ อาจจะเป็นด้วยขาดอุปการะในทางทุนทรัพย์ไม่มีกำลังพอที่จะเริ่มเรียนแต่อายุยังน้อยอันอยู่ในเขตต์พระราชบัญญัติประถมศึกษาคืออาจจะตั้งต้นเรียนเมื่ออายุ ๑๒-๑๔ จึงเห็นว่าถ้าจะถือเกณฑ์ว่าเด็กที่อายุมากเป็นเด็กที่โง่แล้วผิด การขาดอุปการะเป็นสิ่งที่ห้ามไม่ให้เด็กเรียนเมื่อถึงกำหนด วิสัยของกันเกี่ยวกับการปฏิบัติในโรงเรียนในการสอบ เป็นต้นว่าผู้ใดฉลาดหรือโง่ย่อมมี record แสดงอยู่แล้ว แม้ว่าจะเป็นผู้มีอายุมากก็อาจจะเป็นผู้ขยันต่อการเรียน ซึ่งควรจะให้เล่าเรียนทางวิชาชีพได้ แต่ถ้าถึงคราวถูกเกณฑ์เป็นทหารก็เด็กนั้นฉลาดมีอายุมาก และมี prospect ก็และมี ambitions หวังเรียนสูงต่อไปแล้ว ก็เป็นหน้าที่ของกระทรวงธรรมการจะแสดงความเห็นต่อ กระทรวงกลาโหมว่าควรให้เรียนต่อไป ส่วนเรื่องที่จะตั้งวิชาทหารสอนในโรงเรียนนั้นดี ในฟิลิปปินส์ก็ปฏิบัติอยู่ คือ เขาให้นายทหารมาสอน และมีการสอบกันเป็นนายร้อยนายพัน ทั้งวิชาทหารนั้นก็เรียนอย่างทหารจริง ๆ ออกไปก็ไม่ต้องถูกเกณฑ์เป็นทหารอีก

นายวิชาศ โอสถานนท์ กล่าวว่่า ที่ได้อภิปรายกันมาแต่เดี๋ยวนี้นี้
พูดถึงเรื่องอายุมากเกินไป เห็นว่่าในต่อไปนี้จะบำรุงการศึกษา
ให้เจริญทั้งจะได้ขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาออกไปอีก
ซึ่งกระว่่านักเรียนจะเรียนจบหลักสูตรมัธยม ตอนปลายได้ภายในอายุ
๑๘ ปี เห็นว่่าในต่อไปรัฐบาลก็ดำริจะบำรุงการกสิกรรม พาณิชย
กรรม ฉะนั้นเห็นควรจะให้หันมาศึกษาในทางนี้จะได้ประโยชน์ และ
ถ้าหากว่่าเราทำอย่าง O.T.C. ซึ่งในญี่ปุ่นก็มีแล้ว ก็คงจะได้ประโยชน์
เท่ากัน ทั้งจะไม่ทำให้เป็นกบฏเดียวเวลาแปลด้วย

นายรัฐมนตรี กล่าวว่่า ในเรื่อง O.T.C. นั้น ความคิดได้มี
อยู่แล้ว แต่เวลายังขัดข้องอยู่ และในเรื่อง O.T.C. นี้เห็นจะไม่
มีผู้ใดเห็นว่่าไม่ดี การเป็นทหารของเรานอกจากจะได้คนไว้สำหรับ
ป้องกันประเทศ ก็นับว่่าเป็นการศึกษาอย่างหนึ่งเหมือนกัน และในข้อ
ที่ว่่าในขณะนราชฎรเรายังไม่นิยมทหาร ยังไม่ควรยกเว้นอย่างทีพระ
ประพิณ ฯ กล่าวนั้น มีความเห็นชอบด้วยอย่างยิ่ง ฉะนั้นถ้าไปเปิด
ช่องไว้ให้ใครเช่นนั้นก็จะทำให้ยุ่งยาก และเห็นว่่าในเรื่องนี้จะแก้ได้
โดยวิธี O.T.C. ซึ่งเวลานั้นทางการก็ดำริอยู่ เมื่อได้ทำเช่นแล้ว จึงค่อย
แก้ไข ใช่ว่่าจะมีความรังเกียจอย่างใดเลย และในชั้นนี้ไม่ควรจะ
แก้ไขก่อน

ทำการแทนประธานสภา ฯ กล่าวว่่า ตามที่ได้อภิปรายได้แย้ง
กันมาแล้ว รวมความได้ปัญหาไป ๒ ทาง ๆ หนึ่งเห็นว่่าควรจะมีอันนั้น

ยกเว้นการเกณฑ์นักเรียนซึ่งอยู่ในระหว่างเรียนในมัธยมศึกษามาเป็นทหาร ดังที่พระยาปริตดา ฯ เสนอ อีกทางหนึ่งเห็นว่าไม่ควรจะแก้ไขให้ยกเว้น จึงขอให้สมาชิกตงคะแนนรับรอง ไม่มีผู้ใดคัดค้าน ในที่สุดสมาชิกตงคะแนนตงมติเห็นว่าไม่ต้องแก้ไขเพิ่มเติม เป็นอันว่าข้อเสนอของพระยาปริตดา ฯ ตกไป

นายจรรยา ฌบางช้าง เสนอว่า ในมาตรา ๘ ให้ยกเว้นงดการเรียกระดมแก่ข้าราชการพลเรือนประจำการ แต่ตำแหน่งชั้นราชบุรุษขึ้นไป ฯลฯ ฉะนั้นเห็นว่าสมควรที่จะผ่อนผันยกเว้นให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย จึงขอเสนอให้เติมในมาตรา ๘ และ ๘ เป็น อนุมาตรา ๕ ของทั้งสองมาตราว่า “(๕) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”

พระยาทรงสุรเดช กล่าวว่ ถ้าจะเติมอย่างว่านั้นก็ไม่มีขัดข้อง เพราะประมาณจำนวนก็อยู่ในราวจังหวัดละหนึ่งคนเท่านั้น

ทำการแทนประธานสภา ฯ กล่าวว่ ตามที่ได้ปรึกษาหารือกันมาแล้ว มีแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา ๘ และ ๘ ซึ่งเดิมเป็น อนุมาตรา ๕ ว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น นอกนั้นก็คงรูปเดิม เพราะฉะนั้นถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านอย่างอื่นได้อีกแล้ว จะได้ขอให้ตงคะแนนรับรองร่างพระราชบัญญัติต่อไป ไม่มีใครคัดค้าน สมาชิกทั้งหมดตงมติเห็นชอบตามร่างที่พิจารณาจนมาตั้งฉนั้น เป็นอันว่าสภาอนุมัติให้นำร่างพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหารขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวาย เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นกฎหมายได้

นายกรัฐมนตรี แถลงว่า ค่อยไปขอให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ความประสงค์ในเรื่องนี้ คือว่าระเบียบการ แต่ก่อนนั้น ถ้าจะทำให้ที่เป็นวิสัญญคามสัมมาแล้ว ก็เป็นแต่เจ้าหน้าที่เสนอนั้นมาแต่นำขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณา เมื่อได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตก็มีถวายพระราชหัตถ์เลขาแสดงว่าพระราชทานที่เป็นวิสัญญคามสัมมา แต่บัดนี้การปกครองได้เปลี่ยนแปลงมา และอาศัยหลักว่าการที่จะตัดที่ออกไปเป็นวิสัญญคามสัมมานั้น ควรเป็นไปด้วยอำนาจกฎหมาย เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่าการที่จะตัดที่ใดออกไปเป็นวิสัญญคามสัมมา ควรเป็นพระราชบัญญัติได้ผ่านสภาเป็นกฎหมายเป็นระเบียบไป ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับพิธีการเท่านั้น พิธีการเดิมนั้นกระทรวงธรรมการเป็นผู้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา แล้วในหลวงก็พระราชทานพระบรมราชานุญาตลงมาพร้อมด้วยหนังสือระเบียบที่จะพระราชทานนั้น เป็นวิสัญญคามสัมมาก็เสร็จกัน แต่ระเบียบการเช่นนั้นไม่ถูกในขณะนั้น เพราะได้เปลี่ยนแปลงการปกครอง อีกประการหนึ่งที่ต้องออกเป็นพระราชบัญญัติก็เพราะว่าเราจะตัดเอาที่จากอาณาจักรไปเป็นพุทธจักร

นายติเรก ชัยนาม เสนอว่า เมื่อเราจะแก้ไขพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ทั้งที่ เห็นว่า ตามที่ได้ตั้งเหตุการณ์ปกครองในฝ่ายคณะสงฆ์ก็มีเรื่องยุ่งๆ ไม่ได้ระเบียบการอยู่ไม่น้อย เพราะ

หลักปฏิบัติการณ์ไม่มั่นคงพอ ฉะนั้นเมื่อจะแก้ไขแล้ว ควรรวมเข้า
มาแก้ไขในโอกาสเดียวกัน

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า เรื่องวิธิการปกครองคณะสงฆ์ นั้นก็
ได้คิดอยู่เหมือนกัน เวลานี้เจ้าพระยาธรรมศักดิ์ฯ กำลังพิจารณาอยู่
แต่ในการที่จะแก้ไขอย่างใดลงไปนั้นก็เท่ากับเป็นการแก้ Constitution
ของฝ่ายสงฆ์ ซึ่งเป็นการกระทบกระเทือนมากอยู่ ฉะนั้นจึงต้องคิดนาน
หน่อย ส่วนเรื่องเกี่ยวกับวิสัญญคามสัมมาน ก็ได้เข้ามาอยู่แล้ว อยาก
จะขอให้ผ่านพ้นไปทีหนึ่งก่อน สำหรับเรื่องที่น่ายติแรก ๆ เช่นอนัน
ก็คิดอยู่เหมือนกัน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ แถลงว่า ในเรื่องวิสัญญคาม
สัมมานี้ ถ้าจะรอเข้าไป การพระราชทานวิสัญญคามสัมมานี้ก็จะผิดกฎหมาย
เพราะว่าในหลวงท่านจะเอาที่ของแผ่นดินไปยกให้แก่พุทธจักรอย่างไร
ได้ เช่นนี้เรื่องจึงรอช้าอยู่ เป็นความจำเป็นและเป็นเรื่องร้อนที่จะ
ให้วิธิการพระราชทาน วิสัญญคามสัมมา ถูก ต้อง ตาม กฎหมายได้เป็นไป
โดยเร็ว

นายคิเรก ชัยนาม กล่าวว่า เมื่อกระทรวงธรรมการรับว่าจะ
พิจารณาโดยเร็วแล้ว ก็ขอถอนญัตติที่เสนอไว้ นั้น

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า เมื่อไม่มีผู้ใดคัดค้าน อย่าง
ใดแล้วขอให้ตั้งคณะนวัตรอง สมาชิกทั้งหมดลงมติเห็นชอบที่จะ
ให้ออกกฎหมายนี้ได้ เห็นอันว่าสภาอนุมติให้นำร่างพระราชบัญญัติ

ลักษณะปกครองคณะสงฆ์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ขึ้น
 ทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นกฎหมายได้

พระยาปริธานฤเบศร์ กล่าวว่า สถานที่ได้แจกคำร้องทุกข์ของ
 ราษฎรในเรื่องชุดสันตอนให้ เพราะฉะนั้นจึงอยากทราบว่า สถานที่
 รัฐบาลได้ตกลงที่จะลงมือทำโดยทันทีไม่ต้องนำปรึกษาหารือในสถานที่
 หรืออย่างไร?

เดชาธิการสภาฯ แสดงว่า คำร้องทุกข์ที่กล่าวมานั้น ทางสภาไม่
 ได้เป็นผู้แจก แต่เป็นเรื่องที่ทางผู้ร้องทุกข์ได้พิมพ์ขึ้นแล้ว ใส่งของ
 จำหนักถึงสมาชิกแห่งสถานที่โดยตรง

นายกรัฐมนตรี ตอบว่า เรื่องชุดสันตอนนั้น ขณะนี้ยังอยู่ใน
 ความพิจารณาของอนุกรรมการ ซึ่งพระยาราชวังสันเป็นประธาน และ
 ตั้งใจว่าจะแถลงให้ทราบ แต่เมื่อพระยาราชวังสันติดราชการไม่ได้
 มาประชุม เพราะฉะนั้นจึงต้องขอให้หรือไปในการประชุมคราวหน้า

นายจรรยา สืบแสง กล่าวว่า เมื่อคราวประชุมครั้งก่อน ได้ขอ
 ให้คณะรัฐมนตรี เตรียมคำตอบ มาในเรื่อง นโยบายการ ชุดสันตอน
 และวิธีดำเนินการนโยบายในทางเศรษฐกิจ บัดนี้พระยาปริธานฯ ก็ได้ถาม
 ถึงเรื่องการชุดสันตอนแล้ว ซึ่ง นายกรัฐมนตรี ตอบว่า พระยาราช
 วังสันไม่ได้มาประชุม จึงขอให้แถลงในคราวประชุมหน้า ส่วนใน
 เรื่องทางเศรษฐกิจนั้น นายบรรจง ศรีจรรยา ได้เคยถามคณะรัฐมนตรี

มาครึ่งหนึ่งเมื่อประมาณ ๖ เดือนมาแล้ว และตัวข้าพเจ้าเองก็เคยพูดว่าการที่เราจะดำเนินนโยบายในทางเศรษฐกิจและในทางไปตติกนั้นมีอยู่ ๒ ทาง คือ ทางหนึ่งเราจะดำเนินให้มีการเศรษฐกิจมากในทางไปตติก กล่าวคือทำในทางไปตติกแต่ให้มีเศรษฐกิจเป็นส่วนมากกว่าไปตติกหรือทางการเมือง อีกทางหนึ่ง คือ ทำในทางการเมืองมากกว่าในทางเศรษฐกิจ ที่ได้กล่าวมานั้น นายกรัฐมนตรีมีความเข้าใจผิดไปว่าข้าพเจ้าเห็นอกความเห็นไปในทำนองว่าให้ทำในทางเศรษฐกิจอย่างเดียว หรือเป็นส่วนมาก ทำไปตติกน้อย เท่าที่ได้เดือนมาครั้งนั้นเป็นการเตือนขอให้รัฐบาลเร่งตัวในเรื่องนี้ และก็ให้ตั้งวงเสวนา ๖ เดือนแล้ว ได้คอยฟังอยู่ทุกวัน ก็ไม่ปรากฏว่าได้กระทำไปแล้วเพียงใด จึงได้ขอให้เตรียมคำตอบไว้เมื่อวันประชุมครั้งก่อน และก็ปรากฏว่าเพิ่งจะจัดให้มีการประชุมในเรื่องนี้ ซึ่งกำหนดจะประชุมในวันอาทิตย์นี้ แสดงให้เห็นว่าไม่ได้เอาใจใส่ในทางเศรษฐกิจ ดังคำปฏิญาณมาแต่ที่ว่า จะบำรุงความดีสูงสุดมบูรณ์ของราษฎร ไม่ให้ราษฎรคอยอยากให้มีงานทำ ฉะนั้นจึงใคร่ถามว่า คณะรัฐบาลจะรับรองได้ไหมว่าจะรีบทำในเรื่องนี้ให้ทันเวลาที่ควรดำเนินการในปีหน้า ถ้าและไม่รับรองที่จะทำแล้ว จะได้ขอให้ม. Vote of Confidence เรียงตัวบุคคลไป

นายกรัฐมนตรี แถลงว่า ในเรื่องเศรษฐกิจนั้นไม่ใช่ที่เราจะไม่ได้คิดจะทำ เรามี Scheme อยู่แล้ว แต่ว่าเวลานี้กำลังพิจารณา

อยู่ จนถึงได้ตั้งกรรมการขึ้นพิจารณา มีพระยาราชวังสันเป็นประธาน
 ที่เราได้ทำไปนี้ เราก็นึกว่าเป็นไปอย่างดีที่สุดและเร็วที่สุดที่จะทำได้ แต่
 ถ้าการที่เข้าไปเช่นนั้นไม่เป็นที่พอใจแก่สภา เราก็ไม่ได้ขอว่าให้สภา
 นี้ได้ช่วยโปรดเอาพวกรัฐบาลนี้ไว้ที่ จะแสดงหรือลงมติ ความไม่ไว้
 วางใจ เราก็นึกที่จะไปเสมือในเมื่อมีผู้อื่นที่คิดว่า และ จะทำได้
 เพราะฉะนั้นเราไม่มีความรังเกียจอย่างใดที่สภาจะลง มติความไม่ไว้
 วางใจต่อไป

นายจรูญ สืบแสง กล่าวว่่า เท่าที่นายกรัฐมนตรี้ได้ตอบมา ก็
 แปลว่าได้ตอบมาแทนคณะรัฐมนตรีทั้งหมด คณะรัฐมนตรีย่อมมี
 ความรับผิดชอบร่วมกันเท่าที่ได้ทราบ มา มีว่า นโยบายในทาง
 เศรษฐกิจนี้ไม่ลงรอยกันเพราะต่างคนต่างเห็นชอบไปคนละทาง และ
 บางคนก็มี Prejudice ในบางคน หรือไม่อย่างนั้นก็มี Prejudice
 ในทางนโยบาย เช่นนโยบายของหลวงประดิษฐฯ มีบางคนเข้าใจ
 ไปว่าเป็นนโยบายทาง Communist หรือ Socialist แต่เราต้องคิดว่า
 นโยบายจะเป็นไปในทางใดก็ตาม ถ้าหากจะเป็นไปในทางที่จะให้
 ราษฎรได้รับประโยชน์แล้ว ก็ควรจะเสียดสละได้แม้ชีวิต และเท่าที่
 เป็นอยู่เช่นนั้นแล้ว เรามีได้ทำประโยชน์อันใดเป็นนัยแก่คนอาจจะ นำ ซึ่ง
 ความแค้นเคืองของราษฎร เมื่อเช่นนั้นก็จะเป็เหตุให้มีความรับผิดชอบ
 ตกแก่คณะราษฎรผู้เริ่มเปลี่ยนแปลงการปกครองได้ เพราะได้ให้
 คำมั่นสัญญาไว้

พระยาทรงสุรเดช ตอบว่า นโยบายของหลวงประดิษฐฯ ในทางเศรษฐกิจนั้นเพิ่งเขียนแล้วเสร็จเมื่อ ๗-๘ วันนี้ ถ้าหากว่าเสร็จก่อนนี้เราก็จะได้มีโอกาสพิจารณาก่อนนี้

นายมังกร สามเสน กล่าวว่่า เมื่อได้พูดถึงโครงการเศรษฐกิจแล้ว ขอทราบเรียนว่า เวลาที่สภาพในทางเศรษฐกิจของเราได้ถูกบีบคั้นมาก ถ้าไม่รีบแก้ไขแล้วน่าจะลำบากในเวลาต่อไป และในเรื่องก็เคยได้เขียนโครงการเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งหลวงประดิษฐฯ รับว่าจะพิจารณา ในโครงการนั้นได้เสนอให้เชิญบรรดาผู้ที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นกรรมการ และอัญเชิญให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงดำรงตำแหน่งนายกิตติมศักดิ์ เพราะว่าเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับเงินทอง หากพระองค์ท่านเป็นนายกแล้ว เข้าใจว่าการหาเงินก็ง่าย จึงขอเสนอให้รีบเร่งเรื่องนี้เสียทีเพราะเป็นการจำเป็นสำหรับชาติ จะเห็นได้ในเรื่องที่เราขึ้นภาษีไม้ขีดไฟ พอวันรุ่งขึ้น (วันที่ ๕) โรงงานก็หยุดงาน เพราะฉะนั้นแทนที่เราจะเก็บภาษีได้จากไม้ขีดไฟก็ดับตกไปเป็นรายได้ของจีนและฝรั่ง เท่าที่ได้ไปตรวจมาแล้ว เวลานั้นไม้ขีดไฟที่เสียภาษีไว้แล้วก่อนประกาศใช้พระราชบัญญัติใหม่ถึง ๓๒,๐๐๐ ทัพป์ ประมาณที่จะเสียภาษีตามอย่างใหม่หีบละ ๗๒ บาท ก็ตกราวเป็น ๘๖๕,๐๐๐ บาท ซึ่งน่าจะเสียหายมาก และอยากขอทราบว่ารัฐบาลมีวิธีใดจะแก้ไขได้บ้าง

นายกรัฐมนตรื ตอบว่า ตัวเลขที่นายมังกร เสนอนั้น ไม่เชื่อว่าจะเป็นจริง นอกจากจะมีมาแสดงเป็นตัวเลขข้อ สำหรับการที่ได้ขึ้นภาษีไปนั้นก็ผ่านสถานที่ ไม่ขีดไฟในเมืองเรานั้นนับว่าถูกที่สุดแล้ว ในระหว่างค่าภาษี ๓๐๐ กัดกต่อ ๑.๕๐ บาท ที่สิงคโปร์ ขายกันกัดกตะ ๕ เซ็นต์ และที่โรงงานได้หยุดไปนั้น ก็เป็นไปในทาง protest ไม่เหมือนคราวโรงงานทำบุหรี ซึ่งทำไปนั้นก็โดยที่ขายไม่ได้กำไร ตู้ของนอกไม่ได้ แต่ถ้าหากว่า เมื่อใดปรากฏว่า ไม่ขีดไฟนอกเข้ามามาก จนของเราขายไม่ออกแล้ว เมื่อนั้นเราก็จะได้ขึ้นภาษีเข้าขึ้นไปอีก และที่เป็นอยู่ขณะนี้ไม่ขีดไฟนอกเสียภาษีแพงกว่า ไม่ขีดไฟที่ทำในนี้ & สดางค์อยู่แล้ว

พระยามติศาสตร์ ฯ ถามว่า เพื่อเป็นการยืนยันกับตัวเลขที่นายมังกรเสนอมานในเรื่องไม่ขีดไฟใครทราบว่ กรมสรรพสามิต และกรมศุลกากรจะแสดงตัวเลขถึงจำนวน, ราคา, ภาษีที่เสียไปของไม่ขีดไฟที่ทำอยู่ก่อนวันประกาศใช้พระราชบัญญัติ ฉบับใหม่ได้ไหม?

นายกรัฐมนตรื กล่าวว่า ตัวเลขนั้นพร้อมที่จะแสดงได้ทุกเมื่อถ้าต้องการดูแล้วขอให้ไปที่กระทรวงพระคลัง

นายวิฑาศ โอสถานนท์ กล่าวว่า ตามที่นายจรรยา ดิบแสง ใคร่จะทราบนั้นคงจะเป็นไปว่า คณะรัฐมนตรีได้ทำอะไรลงไปบ้างแล้ว

นโยบายเศรษฐกิจ แม้แต่จะบอกให้รู้แต่เพียงโครงการว่าจะทำ
 อย่างนั้นอย่างนี้เท่านั้นเราก็จะสนใจแล้ว ซึ่งไม่ได้เห็นข้อความละเอียด
 และไม่น่าจะมีคืบหน้าอะไร

นายกรัฐมนตรี ตอบว่า เวลานี้เรามี Scheme ที่จะทำอยู่ ๒ ทาง
 ซึ่งอยู่ในการศึกษาของกรมพาณิชย์ และเรายังบอกไม่ได้ว่าจะ
 ดำเนินนโยบายอย่างไรแน่นอน จนกว่าจะได้รับพิจารณารายงานของ
 กรมพาณิชย์แล้ว

หอดวงประติษฐ์มนุชรรม กล่าวว่ เรื่องนโยบายเศรษฐกิจนี้
 เราได้ตกลงว่าจะพูดกันในวันอาทิตย์ เพราะฉะนั้นขอให้ ได้ประชุมกัน
 เสียก่อน ส่วนโครงการของนายมังกรนั้นได้รับใจจริง

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๒๐ น.

หลวงคหกรรมบดี

นายปฟาที บุญ-หลง

นายสิงห์ กลางวิสัย

ผู้จตรางานการประชุม

นิติศาสตร์

ศรยุทธ

ปรีชาบุลาสน์

วุฒิศาสตร์

นายมังกร ลามเสน

จรูญ ฌบายช้าง

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร